

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6To/30/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8320010224
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Emil Dubňanský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8320010224.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Emila Dubňanského a sudcov JUDr. Petra Farkaša a JUDr. Rastislava Vargu, PhD., L.L.M., MBA na verejnom zasadnutí konanom dňa 02. septembra 2020, v trestnej veci obžalovaného G. Q., pre zločin prevádzachstva podľa § 355 ods. 2 písm. a/, ods. 3 písm. d/ Tr. zákona, o odvolaní prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Humenné sp. zn. 1T/32/2020 zo dňa 20. mája 2020, takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. poriadku z a m i e t a odvolanie prokurátora.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. 1T/32/2020 zo dňa 20. mája 2020 bol obžalovaný G. Q. uznaný za vinného zo spáchania zločinu prevádzachstva podľa § 355 ods. 2 písm. a/, ods. 3 písm. d/ Tr. zákona, s poukazom na § 138 písm. j/ Tr. zákona, na tom skutkovom základe, že

-v presne nezistenom čase dňa 21.10.2019 na osobnom motorovom vozidle značky VW Touran, šedej metalízy, e.č. SV 502 BJ, prevádzal po území Slovenskej republiky až k obci Stakčín, okres Snina, 12 nelegálnych migrantov bez dokladov totožnosti a to 6 osôb štátnej príslušnosti Bangladéš - MD.T. W., D. L., J. D., P. D. J., P. J., M. J., 4 osoby štátnej príslušnosti India -U. P. Y., D. P. P., T. P., J. P. a 2 osoby štátnej príslušnosti Srí Lanka - P. F. L. L., ktorí nie sú štátnymi občanmi Slovenskej republiky a nemajú trvalý pobyt na území Slovenskej republiky a ktorí sa na územie Slovenskej republiky dostali nelegálne mimo hraničných prechodov v služobnom obvode Oddelenia hraničnej kontroly Policajného zboru Zboj, pri hraničnom znaku 63, pričom v čase, keď vchádzal do obce Stakčín, okres Snina, pri budove Slovenskej správy ciest, na štátnej ceste 11/558 bol zastavený hliadkou mobilnej zásahovej jednotky RHCP Sobrance, pričom za prevoz nelegálnych migrantov mu mala byť vyplatená odmena vo výške 100,00 až 200,00 eur.

Za to bol obžalovanému uložený podľa § 355 ods. 3 Trestného zákona, prihládajúc v zmysle § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona na § 36 písm. j), l), Trestného zákona, podľa § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona, per analogiam, trest odňatia slobody na 4 (štyri) roky a 8 (osem) mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona okresný súd obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Zároveň bol podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona uložený trest prepadnutia veci: mobilný telefón zn. Aligátor IMEI 1:357676080473750 IMEI 2:357676080473769 SIM karta Tesco č.894210439920945092 a vysielacia zn. Motorola GP 340, čiernej farby.

A napokon podľa § 83 ods. 1 písm. g) Trestného zákona súd prvého stupňa uložil aj ochranné opatrenie - zhabanie veci: motorové vozidlo zn. Volkswagen Touran 1.9TDI, ev. č. SV 502 BJ, výrobné číslo vozidla: VWGZZZ1TZ6W042866 a kľúče od tohto vozidla, osvedčenie o evidencii časť II. PF 688015, zelená

karta k vozidlu VW Touran e.č. SV502BJ na meno L. L., potvrdenie o poistení č. 3530697807 na meno L. L..

Proti tomuto rozsudku podal ihneď po jeho vyhlásení odvolanie prokurátor čo do výroku o uloženom treste v neprospech obžalovaného. V neskoršie predložených písomných dôvodoch rekapituluje priebeh súdneho konania a samotné odôvodnenie súdom uloženého trestu. Rozoberá úvahy súdu o nevykonaní konania o dohode o vine a treste, pričom nie je povinnosťou prokurátora o nej konať. Zo strany prokuratúry, okrem iného, neboli vzhliadnuté dôvody na ukladanie, resp. navrhovanie trestu pod dolnú hranicu zákonom stanovenej trestnej sadzby. Taktiež zo stanoviska NS SR sp. zn. Tpj 55/2016 nevyplýva povinnosť súdu v prípade uznania viny podľa § 257 ods. 1 písm. b/, c/ Tr. poriadku obligatórne a paušálne postupovať podľa ust. § 39 ods. 2 písm. d/, ods. 4 Tr. zákona. Ide len o fakultatívnu možnosť súdu. Nezákonnosť výroku o treste spočíva v nedôvodnom použití ust. § 39 ods. 1 Tr. zákona, bez zistenia okolností odôvodňujúcich mimoriadne zníženie trestu, čím došlo jednak k porušeniu ustanovenia Tr. zákona a jednak uložený trest je neprimeraný, čo zakladá dôvody pre zrušenie rozsudku prvostupňového súdu. Má za to, že predovšetkým osoba obžalovaného a závažnosť jeho konania nenasvedčujú dôvodnosti použitia takéhoto zhovievavého postupu súdu. Poukazuje na individuálnu a generálnu prevenciu ako aj na jednotlivé hľadiská ukladania trestov vyplývajúce z ust. § 34 Tr. zákona. Len riadne správanie sa obžalovaného pred spáchaním skutku, vedenie riadneho spôsobu života a jeho kladné charakteristiky v mieste bydliska a u zamestnávateľa nie je možné považovať na strane pomerov obžalovaného za také mimoriadne skutočnosti, ktoré by mali viesť k záveru, že trest na dolnej hranici zákonom stanovenej trestnej sadzby by bol považovaný za trest neprimerane prísny a to zohľadniac aj konštatované hľadisko upravené v ust. § 34 ods. 3 Tr. zákona. V ďalšom rozoberá judikatúru týkajúcu sa mimoriadneho znižovania trestu, pomery páchatel'a, úmysel obžalovaného ako aj závažnosť jeho konania týkajúci sa prevozu migrantov cez územie SR. Obžalovaný nemá zo zákona vyplývajúcu mu vyživovaciu povinnosť vo vzťahu k matke, babke či prababke a z tohto pohľadu potom spáchanie tejto trestnej činnosti nemôže ospravedlniť jeho pohnútku a síce snahu finančne priliepiť jeho rodine. Domnieva sa, že ukladanie trestu na zákonom stanovenej hranici trestnej sadzby je možné považovať za zákonné a spravodlivé. Navrhol zrušiť napadnutý rozsudok vo výroku o treste a obžalovanému uložiť trest odňatia slobody vo výmere minimálne 7 rokov nepodmienečne so zaradením na jeho výkon do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Ostatné výroky rozsudku odvolaním nenapadnuté považuje za zákonné a správne.

Z vyjadrenie obhajkyne obžalovaného k dôvodom odvolania prokurátora plynie, že sa s nimi v celom rozsahu nestotožňuje. Má za to, že v jeho prípade boli splnené na použitie ust. § 39 ods. 2 písm. d/, ods. 4 Tr. zákona. Obžalovaný sa stal polosiroťou v 18. roku jeho života a je jediným mužom v spoločnej domácnosti. Obhajoba predložila zároveň úradne preložené potvrdenia o príjmoch jednotlivých členov domácnosti a opätovne poukazuje na kladné charakteristiky obžalovaného, skutočnosť, že nemá žiaden záznam v registri trestov, resp. priestupkov. Trest uložený okresným súdom považuje za zákonný, zodpovedajúci plne zásadám pre ukladanie trestov a odrážajúci závažnosť protiprávneho konania obžalovaného. Navrhla v mene obžalovaného podľa § 319 Tr. poriadku odvolanie prokurátora zamietnuť. Na základe takto podaného odvolania krajský súd v zmysle ustanovenia § 317 ods. 1 Tr. poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku rozsudku, proti ktorému prokurátor podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo, prihliadajúc aj na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. poriadku a dospel k záveru, že odvolanie prokurátora nie je dôvodné.

Úvodom krajský súd v tejto trestnej veci konštatuje, že obžalovaný na hlavnom pojednávaní konanom dňa 20.05.2020, po zákonom poučení, urobil vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. b/ Tr. poriadku, t.j. že je vinný zo páchania skutku, ktoré bolo po splnení procesného postupu podľa § 333 ods. 3 písm. c/,d/,f/,g/,h/ Tr. por., a po návrhu prokurátora prijaté súdom, s tým, že dokazovanie v rozsahu, v akom sa obžalovaný priznal, sa nevykoná a vykonajú sa dôkazy súvisiace s výrokom o treste.

Vychádzajúc z ust. § 257 ods. 5 Tr. poriadku a § 371 ods. 1 písm. c) Tr. poriadku, po preskúmaní trestného spisu, odvolací súd uvádza, že nezistil zásadné porušenie práva obžalovaného na obhajobu vo vzťahu k prijatému vyhláseniu výroku o vine.

Keďže v danej trestnej veci bolo podané odvolanie prokurátorom len čo do výroku o treste, krajský súd nezistiac dôvody dovolania uvedené v § 371 ods. 1 Tr. poriadku, preskúmal len tento napadnutý výrok.

Konanie obžalovaného bolo po právnej stránke posúdené ako zločin prevádzachstva podľa § 355 ods. 2 písm. a/, ods. 3 písm. d/ Tr. zákona s poukazom na § 138 písm. j/ Tr. zákona. Obžalovaný tým, že v úmysle získať pre seba priamo finančnú výhodu pre osobu, ktorá nie je štátnym občanom Slovenskej republiky a osobou s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, pomáhal a umožnil prechod cez územie Slovenskej republiky a čin spáchal závažnejším spôsobom na viacerých osobách (12), naplnil ako po objektívnej tak aj subjektívnej stránke obligatórne náležitosti súdeného zločinu.

V prieskumnom konaní odvolací súd zároveň zistil, že obžalovaný nemá záznam v registri trestov ani v registri priestupkov. Súčasne je možné u neho konštatovať kladné charakteristiky z miesta trvalého bydliska a z ÚVV Košice.

Prvostupňový súd sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia zaoberal poľahčujúcimi a prirážajúcimi okolnosťami, pričom vyhodnotil existenciu len poľahčujúcich okolností podľa § 36 písm. l/ Tr. zákona (priznanie sa k spáchaniu trestného činu a úprimné oľutovanie trestného činu) a § 36 písm. j/ Trestného zákona, t. j., že obžalovaný viedol pred spáchaním činu riadny život, bez zistenia prirážajúcich okolností uvedených v § 37 Tr. zákona. S uvedeným hodnotením týchto okolností sa stotožnil aj krajský súd a na ich odôvodnenie v celom rozsahu odkazuje.

Okresný súd rozhodnutie o uložení trestu pod dolnú hranicu zákonom stanovenej trestnej sadzby odôvodnil okrem iného aj tým, že aj obžalovaný vyhlásil, že je vinný zo skutku uvedeného v obžalobe, berúc pritom na seba riziko uloženia trestu v sadzbe sedem rokov až desať rokov odňatia slobody. Prihliadajúc na dobrovoľné priznanie sa obžalovaného ku skutku (uznanie viny), prvostupňový súd analogicky aplikoval ustanovenie o mimoriadnom znížení trestu tak, akoby bol na to oprávnený prokurátor v prípade konania o dohode o vine a treste - teda využil maximálny rozsah mimoriadneho zníženia trestu až o jednu tretinu. Pri právnych úvahách o treste pre obžalovaného okresný súd vychádzal zo stanoviska trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. júna 2017, sp. zn. Tpj 55/2016, publikovaného v zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 5/2017, pod č. 44: podľa ktorého „Ak možno páchatelovi trestného činu pri uzavretí a schválení dohody o vine a treste mimoriadne znížiť trest podľa § 39 ods. 2 písm. d/, ods. 4 Trestného zákona, teda v situácii vopred dohodnutého trestu, možno (teda nie obligatórne) naposledy označené ustanovenie per analogiam a pri použití argumentu a *minor ad maior* (od menšieho k väčšiemu) použiť aj v prípade uznania viny podľa § 257 ods. 1 písm. b/, c/ Trestného poriadku (po prijatí takého vyhlásenia súdom), keďže páchatel (procesne ako obžalovaný) neodvolateľne prijal všetky právne účinky uznania viny (dokonca) bez toho, aby bolo akýmkoľvek spôsobom predznamenané rozhodnutie súdu o druhu a výške uloženého trestu.“

Prvostupňový súd dospel k presvedčeniu, že by použitie upravenej trestnej sadzby podľa Trestného zákona bolo pre obžalovaného neprimerané prisne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania. Obžalovaný na hlavnom pojednávaní prejavil záujem konať o dohode o vine a treste, no rešpektoval nesúhlas druhej procesnej strany, z tohto dôvodu okresný súd pristúpil v zmysle § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona per analogiam k mimoriadnemu zníženiu trestu pod dolnú hranicu ustanovenej trestnej sadzby u obžalovaného.

Po zhodnotení všetkých relevantných skutočností bol obžalovanému uložený nepodmienečný trest odňatia slobody na štyri roky a osem mesiacov, nakoľko okresný súd mal za to, že účel trestu, ktorým je primárne prevýchova páchatel'a a ochrana spoločnosti pred ním, bude dosiahnutý trestom spojeným s faktickým odňatím osobnej slobody páchatel'a trestnej činnosti, mimoriadne zníženým pod dolnú hranicu zákonom stanovenej trestnej sadzby. Pre výkon nepodmienečného trestu odňatia slobody bol obžalovaný zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia, a to podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona, pretože v posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestného činu nebol vo výkone trestu odňatia slobody pre úmyselný trestný čin.

Krajský súd plniac si prieskumnú povinnosť na tomto mieste konštatuje, že okresný súd postupoval vecne správne a zákonne, ako pri určovaní druhu trestu tak aj jeho výmery, pričom prvostupňový súd v rámci všeobecných zásad platných pre ukladanie trestov dostatočne vyhodnotil všetky okolnosti, ako aj momenty, ktoré ovplyvňujú požiadavku ochrany spoločnosti a občanov pred páchaním takejto trestnej činnosti, pričom zvažil aj okolnosti na strane obžalovaného. Keďže v dvojinštannom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa tvoria jednotu, je preto nadbytočné, aby odvolací súd opakoval vo svojom rozhodnutí správne skutkové a právne závery súdu prvého stupňa, ktorí si osvojil.

Odvolačný súd sa preto stotožnil s rozhodnutím súdu prvého stupňa ohľadne výšky trestu a spôsobu jeho výkonu, a zastáva názor, že takto uložený trest v plnej miere zodpovedá zásadám pre ukladanie trestov, vzhľadom na vyššie uvedené a to aj z hľadiska individuálnej a generálnej prevencie. Prihliadal pritom i na spôsob spáchania činu a jeho následok, na hodnotenie osoby obžalovaného, jeho pomery a možnosti nápravy, z čoho vyvodil záver, že boli splnené zákonné podmienky pre uloženie takéhoto trestu. Krajský súd sa taktiež stotožnil s rozhodnutím prvostupňového súdu o zaradení obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia z dôvodov bližšie uvedených v napadnutom rozsudku, na ktoré týmto odkazuje.

Vo vzťahu k výrokom o treste prepadnutia veci a uložení ochranného opatrenia- zhabania veci, tieto nenapadla odvolaním ani jedna z procesných strán, a preto neboli podrobené bližšiemu prieskumu.

K odvolacej argumentácii prokurátora krajský súd zastáva názor, že ukladanie prísnejšieho nepodmienečného trestu odňatia slobody obžalovanému by bolo, vzhľadom na jeho pomery a okolnosti prípadu, neprimerane prísne. Ohľadne použitia inštitútu mimoriadneho zníženia trestu odňatia slobody odvolací súd poukazuje na to, že v súlade so zásadou individualizácie trestu Trestný zákon umožňuje vo výnimočných prípadoch uložiť trest aj pod dolnú hranicu trestu stanovenú v osobitnej časti. Umožňuje tak uloženie trestu aj tým páchatelom, u ktorých by uloženie trestu v rámci trestnej sadzby nezodpovedalo konkrétnym okolnostiam prípadu alebo pomerom páchatel'a. Z ustálenej súdnej praxe a publikovaného stanoviska Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (viď Zbierka stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 5/2017) okrem už vyššie uvedeného tiež vyplýva, že dôvodom použitia analógie je podmienenosť mimoriadneho zníženia trestu oboma procesnými úpravami na rovnakom princípe, ktorý umožňuje obvinenému (obžalovanému) vzdať sa dokazovania na hlavnom pojednávaní. Kým v prípade dohody o vine a treste môže takto obvinený získať mimoriadne znížený trest už na základe samotnej dohody, ktorú v opačnom prípade nemusí uzavrieť (v prípade neschválenia dohody súdom sa obvinený vracia do štandardného režimu dokazovania viny v súdnom konaní), v prípade vyhlásenia o vine a jeho prijatia súdom nastanú účinky v zmysle § 257 ods. 5 a ods. 8 Trestného poriadku. To znamená neodvolateľnosť vyhlásenia, nevykonanie dokazovania v rozsahu uznanej viny a obmedzenie opravného prostriedku v tomto rozsahu na dovolanie pre závažné porušenie práva na obhajobu, čo bude prichádzať do úvahy len výnimočne (navyše, keďže tu ide o príslušnú časť rozhodnutia súdu prvého stupňa, dovolanie môže podať len minister spravodlivosti - k tomu pozri R 12/2017). Je potom namieste, aby súd po prijatí vyhlásenia obžalovaného o vine (rovnako právne rovnocenného vyhlásenia o nepopretí spáchania činu) mal možnosť (nie povinnosť) pristúpiť na báze analógie k mimoriadnemu zníženiu trestu za rovnakých podmienok, ako pri schválení dohody o vine a treste. Dokonca, keďže ide o uznanie viny bez garancie alebo predpokladu určitého (pre obžalovaného priaznivého) rozhodnutia o treste, možnosť mimoriadne znížiť trest je tu ešte dôvodnejšia (preto sa tretia právna veta zmieňuje o medzere v zákone). Ide o procesnú logiku vzdania sa práva na (kompletné) súdne konanie, v rámci ktorej je vhodné a vecne správne umožniť mimoriadne zmiernenie trestu.

Podľa názoru odvolacieho súdu, obžalovaný svojím vyhlásením o vine, ktorým sa vzdal verejného pojednania svojej trestnej veci, čím nepochybne prispel k rýchlosti a hospodárnosti súdneho konania, splnil vyššie uvedené podmienky, pre ktoré je možné u neho pristúpiť k mimoriadnemu zníženiu trestu.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného, s ohľadom najmä na povahu a závažnosť spáchaného zločinu, okolnosti prípadu, ako aj skutočnosť, že obžalovaný doposiaľ nebol súdne trestaný, teda sa nejedná o zvlášť narušeného páchatel'a, pričom nebolo preukázané, aby súdená trestná činnosť bola jeho „pravidelnou“ zárobkovou činnosťou, vyvodil aj krajský súd záver, že uloženie trestu obžalovanému v rámci zákonom ustanovenej trestnej sadzby (na 7 až 10 rokov) by bolo pre neho neprimerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania.

Už len záverom je potrebné podotknúť, že okresný súd postupoval pri mimoriadnom znížení trestu pod dolnú hranicu ustanovenej trestnej sadzby u obžalovaného v zmysle § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona per analogiam a nie, ako to nesprávne namieta prokurátor v dôvodoch odvolania podľa § 39 ods. 1 Tr. zákona, na použitie ktorého je potrebné splniť iné požiadavky (okolnosti prípadu alebo pomery páchatel'a).

To boli podstatné dôvody, pre ktoré krajský súd riadny opravný prostriedok prokurátora vyhodnotil ako nedôvodný a jeho odvolanie zamietol postupom podľa § 319 Tr. poriadku.
jednohlasne

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.